

2016'da Edebiyatımız...

- Abdülkadir Budak • Ali Özgür Özkarcı • Altay Öktem • Bâki Ayhan T. • Betül Dunder
- Burçin Kimmet • Feridun Andaç • Gülce Başer • Hülya Soyşekerci • Jale Sancak
- Kerem Işık • Metin Cengiz • Necip Tosun • Nuray Önoğlu • Pelin Buzluk
- Seval Şahin • Şeref Bilsel • Türker Ayyıldız

MEDYA NOTLARI

Ekrandan gündelik hayata zombiler

Nilgün Tatal
Korkmaz Alemdar

Kayıp Devrimler **Taner Ay** • 'Önyargı' ve 'Tahakküm Hiyerarşileri' Bağlamında 'Devlet' **Halûk Sunat** • (Ömer) Edip Cansever'in Balıkesir'de Basılan Üç Şiiri ve Mehmet Can Doğan'ın Ele Alışı **İbrahim Oluklu** • Dilin Yüceliği **Sabit Kemal Bayıldiran** • Annenin -Ev Hali **Tuğçe Isıyel** • Yeni Şiirler Arasında **küçük İskender** • Yeni Öyküler Arasında **Nalan Barbarosoğlu** • **ŞİİR** Mehmet Mümtaz Tuzcu, İrfan Yıldız, Harun Atak, Anıl Cihan, Zülal Demir, Hande Karataş, Emre Şahin • **ÖYKÜ** Oğuzhan Akay, Gökhan Yavuz Demir, Leyla Çapan, Nurhan Suerdem, Ekin Kadir Selçuk • **DESEN G.** Öykü Doğan

+ **VARLIK KİTAPLIĞI** Yokuş Yukarı İstanbul - Sibel Öz **Merve Telliöğlü** • Dışarıdan Düşünmek - Deleuze ve Guattari Perspektifinden Felsefe, Siyaset ve Sanat Yazıları, Hazırlayan: Ömer Faruk **Ömer İzgeç** • Mustafa Fırat ile Söyleşi **Nezihe Altuğ** • Şiir Günlüğü **Gültekin Emre**

Yaşar Kemal: Büyüye inanmak

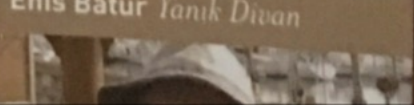
Kerime Nadir'de olmayan aşk

Tahir Abacı'dan bir parodi-roman

Enis Batur Yanık Divan

SORAY
TARİK AKAN
BAHAR METİN

Berna Durmaz

li olduğuna dair bir ipucudur diye düşünüyorum.

PELİN BUZLUK

2016 yılında okuduklarım arasında önemli gördüklerim:

Karayel Üşümesi, Berna Durmaz, öykü; *Hayvanların Tarafı*, Nazlı Karabıyıkçoğlu, öykü; *Adabı Muâzeretin Zararları*, Hagop Baronyan; *Üzüm ve Diğer Şeyler*, Yaşar M. Taşkale, mizah; *Epope Tavla*, Ekin Can Göksoy, roman; *Zerya*, Deniz Faruk Zeren, roman; *Karton Ev*, M. Özgür Mutlu, öykü; *Boşlukta Büyüyen*, Eylem Ata Güleç, öykü; *100 Güzel Kelime*, Sevan Nişanyan; *Geceyle İğlenen*, Meryem Coşkunca, şiir.

Önemli bulduğum gelişme: Asuman Susam'ın Ruhi Su Şiir Ödülü'ne layık görülmesi.

SEVAL ŞAHİN

2016 yılında Orhan Pamuk'un daha önceki kitaplarının aksine sessiz sedasız yeni bir romanla, *Kırması Saçlı Kadın*'la ortaya çıkması benim için oldukça ilginçti. Bu sessiz sedasız haniyse reklamsız çıkışa rağmen kitap okurdan oldukça rağbet gördü.

Barış Bıçakçı'nın *Seyrek Yağmur*'u daha çıkmadan kapağıyla tartışma konusu oluverdi. Çıkar çıkmaz da sadık okurunu şaşırtan bir metinle karşılaşmanın hüsrani ile yazarın metninde ortaya koyduğu, yapmak istedikleri ve bu farklılık hali üzerine başka bir şekilde düşünülmesi gerekliliği konuşuldu.

Murat Uyurkulak, uzun yıllardır üzerinde çalıştığı romanı, *Merhume*'yi yayımladı. Cinsiyet, dil, şiddet ve iktidar ilişkileriyle çok konuşulan bir kitap oldu.

Şule Gürbüz *Öyle miymiş?* adlı son eserini yayımladı. Eser, kapağından anlatığına, anlatmak is-

tediğine kadar üzerine konuşulan, yazılan bir metin oldu.

Hikmet Hükümenoğlu, 1960-1990 yıllarını panoramik bir Türkiye tarihini anlattığı *Körburun* romanıyla beğeni topladı.

Emrah Serbes, *Müptezeller* ile kaybedenlerin daha da derinlerine inen bir metin yazdı.

Hüseyin Kıran, *Dağ Yolunda Karanlık Birikiyor* ile dil ve müktedir arasındaki ilişkiyi ortaya koyan bir metin yazdı.

Kemal Varol, *Ucuunda Ölüm Var* ile *Jar ve Haw*'a selam gönderen yeni bir roman yayımladı ve okurlar tarafından ilgiyle karşılandı.

Meltem Gürle'nin Oğuz Atay'ın *Tutunamayanlar*'ı üzerine *Ölümlerle Konuşmak* kitabı, Atay'ın eserleri hakkında yapılan çok değerli bir çalışma olarak yerini aldı.

Cem İleri, *Okurun Belleği* ile Zebald gibi Türkiye'de çok bilinmeyen bir yazar üzerinden eleştiri ve okuma meselesine yeni bir bakış atma önerilerinde bulundu.

Nurdan Gürbilek'in *Express* dergisinde (sayı: 144, Yaz 2016) Ayhan Geçgin üzerine yazdığı "Ayhan Geçgin'in Düşünce Deneyi" adlı yazısı her zamanki gibi ufuk açıcı olmasının yanı sıra Gürbilek'in çağdaşı bir yazar üzerine uzun bir aradan sonra yazması ile de dikkat çekti. *Şerh* dergisinin

Emrah Serbes

kitapları, beslenme kitapları, zayıflama kitapları, fal kitapları, kendini tanı kitapları diğer kitapların önündedir. Böylelikle orta sınıf bir insanın nasıl eğleneceği, nasıl giyineceği, nasıl süsleniceği gibi ihtiyaçlara seslenen kitaplar, iyi edebiyat ve düşünce kitaplarının raflardaki görünürlüğü azaltmaktadır. Yani, iyi edebiyata, eleştirel düşünce kitaplarına daha az yer verilmesi, okuru popülere, niteliksiz, çok satar'a yöneltiyor belli ölçülerde. Kitaba, içeriğinden bağımsız bir 'keramet' atfetmek doğru değildir; 'cahilleştirici' bir işlev de görebilir. Okurlar, bu türden kitapların saldırısı altındadır."

Yerdeniz Kitapçısı'nın odağında edebiyat var. Çoksatanları, ders ve test kitaplarını, Erdoğan'ın andığı türden kitapları bulundurmuyor. Yeni çıkan kitapları, yeni yayınevlerini, ana akım medyada sözü edilmeyen kitap ve yazarları; ezcümle, iyi edebiyatı ve nitelikli kitapları titizlikle izlemeye ve okuruna sunmaya özel bir önem veriyor. Dolayısıyla bizim "çok satanlar" listemizin ötekilerden epey farklı olacağını kestirebiliyorum. Bu farklılık, bağımsız kitapçıların varlığının neden önem-

Aralık 2016'da yayınlanan Nurdan Gürbilek dosyası da eleştiri üzerine düşünmek açısından ufuk açıcıydı.

Halit Ziya, eserlerinin telif sürelerinin dolması üzerine birçok farklı yayınevinin kitaplarını basmaya başlamasıyla yeniden gündeme geldi.

Everest Yayınları Keşif Serisi'nden Çetin Altan'ın kendisinin bile unuttuğu bir eserini, Trapez adlı oyununu Didem Ardalı Büyükarman'ın arşiv çalışmaları sonucu ortaya çıkardı.

İletişim Yayınları Mahir Ünsal Eriş'in *Benim Adım Feridun* ve Emrah Serbes'in *Üst Katta Ki Terörist* adlı eserleriyle hikâye ve çizgiyi birleştiren bir seriye başladı.

Dergâh Yayınları, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın daha önce kitaplaşmamış metinlerinden oluşan *Hep Aynı Boşluk* adlı yeni bir kitabını Erol Gökşen'in çalışmaları sayesinde yayınladı.

TÜRKER AYYILDIZ

2016'da edebiyatımızda elbette çok şey oldu. Bombalardan, gözalına alınmalardan, soruşturmasoğuşurmalarından, trafik kazaları, maden göçükleri, tecavüzler, istismarlardan vakit bulanlar elbette birşeyler yazıp birşeyler çizdiler. Aynı şekilde bunca kasavetten vakit bulanlar edebiyat adına çıkabilmiş birşeyler varsa onları okuyup az da olsa uzaklaşmak istedi bu kapkara günlerden. Soluk alamadığımız günlerden geçtik, geçiyoruz. Moda söylemle "imkânı olanlar delirdi, deliremeyenler fırsat kolluyor."

Elbette edebiyatın bir yüzü akıp gürlendi. Şiirler, öyküler, romanlar yazıldı. Ödüller alındı ödülleri verildi. Dergiler açıldı, sonra yine kapandı. Yayınevleri, yayıncılar, dağıtımcılar dükkânlarını açtı, dükkânlarını kapadı. Aslında bir önceki yıldan pek değişik şeyler ya-

şanmadı. Yine az okuduk az yazdık. Bol ahkâm kestik, rakı masalarında ülkeyi ve edebiyatı kurtardık. Eleştirmenler yine önlerine getirilenleri tanıttı. Okur çok satanda ne gördüyse önce onu satınalmaya çalıştı. Tüm bunlar bildiğimiz şeyler. Çok değerli *Varlık* dergisi için 2016 yılına ait bu dosyaya katkı vermek istediğimde pek çok şıkkı, çok doğal nedenlerle eledim.

Sonra yerli edebiyatın dışında olduğunu bilerek, ama edebiyatımıza müthiş bir yön vereceğini dü-

James Joyce

şünerek bir çeviri kitaptan söz etmeye karar verdim. Çünkü bana ve birçok edebiyat otoritesine göre artık yılın önemli edebiyat olaylarından biri diye anılan bir çevirinin uzun süren uyanışına tanıklık etmenin, o sancılı sürecin, bir dostun o eserle yatıp kalkmasının yanında yöresindeydim hep. James Joyce'un başyapıtı *Finnegans Wake*'in, Fuat Sevimay çevirisi ve Sel etiketiyle Türkçeye kazandırılmasından söz ediyorum.

Dünya edebiyatının tartışmasız en büyük isimlerinden biri olan James Joyce'un, dilin sınırlarını zorlaması nedeniyle çevirisinin imkânsızlığından dem vurulan eseri *Finnegan Uyanması*, yayınlandığı 1939 yılından bu yana ancak altı dile çevrilebilmiş. Türkçenin, bu eserin kazandırıldığı yedinci dil olması başlı başına gurur duyulacak bir gelişme. Peki, neden bu kadar önemli bu eser? Bu soruya biraz kitabın sayfaları arasında dolaştığımda edindiğim izlenim, biraz da Fuat'la sohbetlerimizden aklımda kalanlarla cevap vereyim.

Bildiğiniz kelime haznesinin çok ötesinde, dünya dillerinin birbirine karıştığı, aynı cümle ya da kelime içinde zıt anlamların barındığı bir metin karşılıyor sizi. Bununla birlikte ve bu zorluğa rağmen müthiş bir sesi var eserin. Ve yavaş yavaş ilerledikçe, imge olarak kullanılan kimi isim, eşya, nesne, mekân ve sairin, olağanüstü bir örümcek ağı gibi birbirine tutunmaya başladığını fark ediyorsunuz.

Bunun yanında; Kültürel boyutuyla zirvede bir eserin edebiyat eliti dışında bir isim tarafından başarıyla çevrilmiş olması, eserin dile getirdiği yaklaşımla, Türk edebiyatında da birçok yazar ve şairi etkileme ihtimali, *Finnegan Uyanması*'nın akademi çevrelerinde heyecanla karşılanması ve bu tarafıyla da çığır açması, çeviri konusunda vasat çevirilerden arındırma ihtimali bu yazıyı kaleme almamda etkili olan nedenlerimdir.

James Joyce'un başyapıtı *Finnegans Wake*'in özellikle genç edebiyatçılar için bir ışık olabileceğini düşünüyorum. Umarım 2017 yılında da dilimize henüz çevrilmemiş kitaplara kavuşma imkânımız olur. Bunu fazlasıyla özleyen ve hak eden bir ülke konumundayız çünkü.